

Obsah

Úvod	7
1 Co je charakteristické pro adolescenci	9
2 Teoretické přístupy k adolescenci	13
2.1 Adolescence jako bouře a konflikt	13
2.2 Adolescence jako čas pro splnění vývojového úkolu	16
2.3 Adolescence jako proces učení, poznávání a přijímání nových rolí	21
2.4 Adolescence jako konceptualizace vlastního životního prostoru	25
2.5 Adolescence jako utváření vlastního vývoje	27
2.6 Současnost a perspektiva psychologie adolescence	32
3 Procesy a změny v adolescenci	35
3.1 Diferenciace období adolescence	35
3.2 Proces socializace v adolescenci	36
3.2.1 <i>Subkultura mládeže</i>	38
3.3 Adolescence jako období vývojových přechodů	42
3.4 Vývojové změny v adolescenci ve světle novějších empirických výzkumů	43
3.4.1 <i>Pubertální změny</i>	43
3.4.2 <i>Kognitivní změny</i>	46
3.4.3 <i>Emocionalita</i>	47
3.4.4 <i>Oblast vztahů</i>	49
3.4.5 <i>Utváření identity – obsah, proces a kontext</i>	62
3.5 Problémové chování a rizikový vývoj v adolescenci	77
3.6 Shrnující komentář	79

4 Sociální a psychologické charakteristiky českých adolescentů v evropském srovnání	83
4.1 Historický a kulturně-politický kontext života dospívajících	86
4.1.1 <i>Transformace české společnosti z pohledu dospívajících.</i>	86
4.2 Demografický vývoj adolescentní populace	89
4.3 „Rites de passages“ – významné tranzitorní body při přechodu z dětství do dospělosti	91
4.4 Změny v rodinném životě a v partnerském chování	92
4.5 Vzdělávání a škola	95
4.6 Přechod ze školy do praxe, zaměstnanost mládeže.	98
4.7 Budoucí cíle a očekávání	98
4.8 Aktivity v běžném školním dni	100
4.9 Běžné denní problémy	102
4.10 Zvládání obtíží a problémů	104
4.11 Přesvědčení o vlastním vlivu	106
4.12 Postoj k životu a sebehodnocení	107
4.13 Některé projevy rizikového a problémového chování	109
4.13.1 <i>Delikventní chování a kriminalita</i>	110
4.13.2 <i>Konzumace alkoholu a dalších drog.</i>	111
4.13.3 <i>Rizikové sexuální chování.</i>	113
4.13.4 <i>Poruchy příjmu potravy</i>	113
4.13.5 <i>Problém a krize identity</i>	114
4.14 Současná generace dospívajících a adolescence na počátku 21. století– celkový pohled	116
Literatura	119
Věcný rejstřík	140